

ብ/ጀኔራል አሰፋ ገ/እግዚ - ሶስተኛው የኢትዮጵያ አየር ኃይል አዛዥ (1966 - ለሶስት ወር ብቻ)

ምንጭ - የኢትዮጵያ አየር ኃይል ታሪክ (1921-1983)

ብ/ጀ አሰፋ ገ/እግዚ ኤርትራ ከፍለ ሀገር ሰንዓፌ ውስጥ በ1920 ዓም ተወለዱ ። የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርታቸውን ከጠናቀቁ በኋላ በ1939 ዓም ለ2ኛው የበረራ ትምህርት ኮርስ አየር ኃይል ተቀጥረው ሥልጠናውን በሚገባ አጠናቀው ተዋጊ አብራሪ ሆኑ ። ከዚያም አሥመራ 2ኛው አየር ክንፍ የአንድ ስኪድሮን አዛዥ በመሆን ኃላፊነትን ከስዊድናውያን አሰልጣኞች በመረከብ ከመጀመሪያዎቹ ኢትዮጵያውያን አንዱ ነበሩ ።

በቢ-17 አውሮፕላን ላይ የበረራ አስተማሪ በመሆን ብዙ ካገለገሉ በኋላ አየር ኃይል የመጀመሪያውን የጀት ተዋጊ ስኪድሮን F-86F የተባለውን አውሮፕላን በማስመጣት ሲያቋቁም አሜሪካን አገር ተልከው ይህንኑ ተዋጊ አውሮፕላን በረው በመመለስ በ1952 ዓም የአዲሱ ስልታዊ ተዋጊ ስኪድሮን መስራችና አዛዥ

ሆኑ ። ቀጥለውም ወደ ጠቅላይ መምሪያ ተዛውረው የዘመቻ መምሪያ አዛዥ ሆነው ለብዙ ዓመታት በቅንነት አገልግለዋል ።

ብ/ጀ አሰፋ ገ/እግዚ በረጅሙ የአየር ኃይል አገልግሎቻቸው ዘመን አየር ኃይል እንዲያደግና አስተማማኝ የመከላከያ ኃይል እንዲሆን ከፍተኛ አስተዋፅዖ ካደረጉት ጥቂት ከፍተኛ መኮንኖች ውስጥ አንዱ ነበሩ ። አየር ኃይል በመጀመሪያዎቹ ዓመታት በቂ በራሪዎች እንዲኖሩት በማሰልጠኑ ተግባር ከተሰማሩት በር ከፋች ኢትዮጵያውያን የበረራ አስተማሪዎች አንዱ ነበሩ ። በኋላም አየር ኃይል እያደገ በሄደበት ጊዜ ሁሉ ከመጀመሪያዎቹ የአየር ኃይል አብራሪ መኮንኖች ውስጥ አንዱ እንደመሆናቸው በስኪድሮን አዛዥነት ፣ በአየር ምድብ አዛዥነትና ጠቅላይ መምሪያ ውስጥ ተመድበው በሰሩባቸው ጊዜያዎችም አየር ኃይል በመሳሪያና በሰው ኃይል እንዲጠናከር ጉልህ ሚና ነበራቸው ። ውሳኔዎችን ፈጥነው በማስተላለፍና ሥራ ላይ በማዋል ይታወቁ ነበር ።

የ1966 ዓም አብዮት እንደፈነዳ ጦሩ በያለበት አዛዥቸ ይነሱልን በሚልበት ወቅት የአየር ኃይል አዛዥም እንዲነሱና ብ/ጀ አሰፋ ገ/እግዚ እንዲተኪቸው ተደረገ ። ብ/ጀ አሰፋ ገ/እግዚ በችሎታቸውና በልምዳቸው ብቁ ቢሆኑም አጅሟው ጀ/ል አብይ አበበ የኒህን ጀ/ል ሹመት የአየር ኃይል ሰዎችን አጠያይቀው በማዕረግ ቀደምትነታቸውንና በሰራዊቱም ተቀባይነት ይኖራቸዋል

ብለው ባጣዳሬ እንዲሾሙ አደረጉ እንጂ እሳቸው ስለ ጀ/ል አሰፋ ገ/እግዚ ቀደም ሲል ብዙም አያውቁም ነበር ። የነበረው የተዘበራረቀ የፖለቲካ ሁኔታ ለዚህ ምክንያት ሆኗል ። ይህን ሹመት ያገኙት አብዮት በፈነዳበትና እጅግ ውዝግብ በበዛበት ጊዜ ስለነበረ ከሹመታቸው ሲነሱም ጊዜ አልፏልም ። ሶስት ወር ባልሞላ ጊዜ ውስጥ እንዲነሱና ሌላ አዛዥ እንዲመደብ ተደረገ ። ለጊዜው ብ/ጀ ዮሃንስ ወልደሚካኤልም ጥብቅ አዛዥ ሆኑ ። ብ/ጀ ዮሃንስም በአጭር ጊዜ ውስጥ እንዲነሱ ተደርጎ ብ/ጀ ታዬ ጥላሁን ተሾሙ ።

ብ/ጀ አሰፋ ገ/እግዚ ከአዩር ኃይል አዛዥነታቸው የተነሱት ደርግ በኤርትራዊነታቸው ምክንያት እምነት ሊጥልባቸው ስላልፈለገ እንደሆነ ቢታወቅም መኩንኑ በተፃራሪውና በጥሩ ዜግነታቸው ይታወቃሉ ። አዩር ኃይል ውስጥ በቅርብ አብሯቸው ከስራ ረዳታቸው እንደሚነገረው በአንድ ትልቅ ስብሰባ ላይ የተከሰተው ሁኔታ ለዚህ ጥሩ ምሳሌ ነው ። ጠቅላይ ሚኒስትር ፀሃፊ ትዕዛዝ አክሊሉ ሃ/ወልድ በሚመሩት አንድ ስብሰባ ላይ ሜ/ጀ አበራ ወልደሚካኤልም ፣ ብ/ጀ መርቆስ ኃይሌ ፣ ብ/ጀ አሰፋ ገ/እግዚና ብ/ጀ አፈወርቅ አጥላባቸው ተገኝተው ነበር ። የስብሰባው ዓላማ አዩር ኃይል ባቀረበው የአሥመራ የአዩር ኃይል ጣቢያን የመዝጋትና ወደ ድሬዳዋ የማዛወር ሃሳብ ላይ ለመወያየትና ውሳኔ ለማሳለፍ ነበር ። ጥያቄው የቀረበበት ምክንያት ወንበዴዎች ጣብያውን በየጊዜው በሮኬትና በመድፍ ከፍቅ እያነጣጠሩ ስለሚደበድቡት ሰራዊቱና አውሮፕላኖቹ ለአደጋ የተጋለጡ በመሆናቸው ይህንንቱ አሳሳቢ ስለሆነ ነበር ። ስለጉዳዩ ቀደም ሲል የማያውቁትና ስብሰባ

ላይ ተነስቶ ውይይት ሲደረግበት ለመጀመሪያ ጊዜ የሰሙት ጀ/ል አሰፋ ገ/እግዚ እራሳቸውን ስተው ይወድቃሉ ። ወዲያው ጦር ኃይሎች ሆስፒታል ይወሰዳሉ ። ሐኪም ቤት እንዳሉ ረዳታቸውን አስጠርተው በቃል እየነገሩት አንድ ደብዳቤ እንዲዘጋጅ ትዕዛዝ ይሰጡታል ። ደብዳቤው የአሥመራ ጣቢያ መዘጋት ትክክል እንዳልሆነና ብዙ ታስበበት የተሰራውን ጣቢያ እንዴት ጥላን እንሄዳለን ? “ሌባ መጣ ተብሎ ቤት አይለቀቅም ፤ መከላከያ ይበጅለታል እንጂ” ። ሸሽተን የሄድንበት ድሬዳዋ ቢመታስ ወዴት እንሄዳለን ብለው ያዘጋጁትን ደብዳቤ ጃንሆይ ሆስፒታል ሊጠይቋቸው ሲመጡ በመስጠት አቤት ይላሉ ። በማመልከቻው መሰረትም አሥመራ እንዳይለቀቅ ጃንሆይ አዘዙ ።

ብ/ጀ አሰፋ ገ/እግዚ ጉበዝ በራሪ ፣ ቁጡና ደፋር ሰው ሲሆኑ በአንፃሩ ደግሞ በበታችቻቸው የተወደዱና የተከበሩ ሰው ነበሩ ። የአየር ኃይል አዛዥነታቸው ባጭር ጊዜ የተወሰነ ስለነበር ለአየር ኃይል ያደረጉት ከፍተኛ አገልግሎት ጉልቶ የሚታየው የአየር ኃይል አዛዥ ከመሆናቸውም በፊት በተዋጊነት ፣ በአዛዥነትና በከፍተኛ ስታፍ መኮንንነት ጊዜያቸው ነው ። ጀ/ል አሰፋ ገ/እግዚ በሰራዊቱ በተለይም በበረራ ክፍሎች እጅግ የተወደዱ አለቃ ነበሩ ። አየር ኃይልን ለ25 ዓመታት በቅንነት ካገለገሉ በኋላ በአብዮት ጊዜ በአሳዛኝ ሁኔታ ሰርተው እንዳልሰሩ ብዙ ዓመት ከፍተኛ አገልግሎት ሊሰጡ ሲችሉ እንደ ብዙዎቹ ከፍተኛ መኮንኖችና የበታች ሹሞች ከመስሪያ ቤቱ ተገልለዋል ። ከዚያም ሥራ ሳይኖራቸው ብዙ ከተጉላሉ በኋላ ታመው ለረጅም ጊዜ በሐኪሞች ሲረዱ ቆይተው በመጨረሻ ጳጉሜ 3 ቀን 1982 ዓም ከዚህ ዓለም በሞት ተለይተው ወዳጅ ዘመድና የቀድሞ የሥራ ጓደኞቻቸው በተገኙበት በደብረ ዘይት ቅዱስ ፍፋኤል ቤተክርስቲያን መካነ ቀብራቸው በከፍተኛ ሃዘን ተፈፀሟል ።